SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 87. V Ljubljani, v ponedeljek 16. aprila 1888. **Letnik XVI.**

Iz državnega zbora.

Z Dunaja, 13. aprila.

Vojaki rezervisti.

Našemu in ogerskemu državnemu zboru je vlada danes ob enem predložila načrt zakona, ki daje cesarju pravico, da sme nekatere vrste rezervistov tudi v mirnih časih klicati k dejanjskemu službovanju. Po sedanjem zakonu se sme to ravno o vojskinem času goditi.

Načrt dotičnega zakona se glasi:

Zakon

z dne 1888

o izvanrednem sklicevanji rezervnikov in nadomestnih rezervnikov k aktivni službi v miru.

S potrdilom obeh zbornic ukazujem, kakor sledí:

§ 1. Moštvo prvega letnika rezerve, kakor tudi trije najmlajši letniki nadomestne rezerve, ako zahtevajo posebne razmere, morejo se po potrebi in za čas nujne sile po ukazu cesarjevem sklicati k aktivni službi, vendar le toliko časa obdržati v dejanjski službi, dokler so v imenovanem rezervnem letniku, oziroma v imenovanih nabornih letnikih.

Izvzeti so oni rezervniki, ki imajo pravico trajnega odpusta — ako bi morali služiti še v redni vojski, — dalje oni nadomestni rezervniki, ki niso po žrebu, marveč vsled posebnih postavnih prednosti prišli v nadomestno rezervo.

§ 2. Oni rezervniki, ki so na podlagi te postave sklicani k aktivni službi, — ako so služili najmanj dva meseca v aktivni službi — oproščeni so tekom daljne službene dolžnosti v rezervi vseh orožnih vaj.

§ 3. Ta postava stopi v veljavo z dnem objave in izvršitev se izroči ministru za deželno brambo, ki se mora o tem dogovoriti z državnim vojnim ministrom.

* * *

Zakonu priloženo utemeljevanje se glasi:

Po orožni postavi so na razpolaganje za stalno armado v miru le trije letniki, ki so dolžni služiti v redni vojski; število teh pa je po naborni postavi tako tesno odmerjeno, da se skrči na minimum in ne zadostuje v posebnih razmerah, ki zahtevajo zvišanje števila.

Rezerva se more deloma ali popolnoma le na povelje cesarjevo sklicati, da se dopolni stalna armada in mornarica.

Nadomestni rezervniki morajo se po osemtedenski službi za časa miru pustiti v neaktivni razmeri, akoravno dotični z malimi izjemami le po žrebu dobé to izvanredno prednost svoje vojaške dolžnosti.

Da se more zadostiti posebnim zahtevam državne koristi brez izvanrednih naredeb — kakor so za časa vojske —, daje se pooblastilo, po potrebi sklicati najmlajši letnik rezerve — to je take ljudi, ki so se že izvežbali v službi — in tri najmlajše letnike nadomestne rezerve; izvzeti pa so vsi oni, ki so po določbah §§ 25 in 27 orožne postave oproščeni redne službe, oziroma bili vpisani v nadomestni rezervi.

Po določbah § 2 so dovoljene olajšave tistim, ki so bili poklicani k izvanredni službi.

Da se bo to omejeno pooblastilo uporabljalo le v neizogibni potrebi, — ne gledé na odgovornost — zadostuje že to, ker te naredbe zahtevajo tudi primerna denarna sredstva, ki se morejo porabiti le z dovoljenjem državnega zbora, oziroma proti temeljitemu opravičevanju.

Ta predlog zdí se vladi tako nujen in važen, da ga je predsednik precej danes sam po sebi izročil vojnemu odseku in da je prihodnjo sejo državnega zbora napovedal za ponedeljek in jutranji dan prepustil odsekom v posvetovanje in rešitev najpotrebnejših reči, zlasti omenjenega predloga.

Ker so vnanje razmere še zmerom močno mršave, utegne novi predlog marsikje vznemirjati. Vladni listi torej že danes tolažijo občinstvo, da novi predlog nima vojskinega pomena in se je potreba njegova že davnej čutila. Tudi pravijo, da ogerski zakon to prav za prav določuje že sedaj, in da je treba nemški in madjarski tekst dotičnega zakona spraviti v soglasje. Bomo videli, kako bodo o tej reči sodili v državnem zboru, kjer se bodo že te dni ž njo pečali. To se pa že sedaj čuti, da bode jako vplivala na prav mnoge poslance in določevala njih ravnanje gledé marsikatere posebne zadeve.

Volilni red tirolski

je bil danes rešen tudi v posebni razpravi, pri kateri sta govorila še levičarska tirolska poslanca Wildauer in Angerer. Prvi je nasvetoval, da bi bil volilni kraj v Bolzanu, pa ta predlog bil je 111 glasovi proti 92 zavržen. Iz teh številk je razvidno, da še zmerom pogrešamo nad 100 poslancev, ki se domá obotavljajo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. aprila.

Notranje dežele.

Nuncij nadškof Galimberti je odpotoval v Solnograd. Pravijo, da bo tam ostal čez poletje.

Zatrjuje se, da je najnovejša ***jezikovna naredba pravosodnega ministerstva*** le začetek celi vrsti ukazov, ki bodo urejevali pri najvišjem sodnem dvoru v smislu državno-zborske večine jezikovno ravnopravnost; poskusilo se bo v tem oziru najprvo pri razsodbah kasacijskega dvora, v koliko se more zadovoliti željam in pravicam nenemških narodnosti.

Hrvatska opozicija je natisnila v sobotnih številkah svojih glasil izjavo, da se ne bo udeležila dopolnilnih volitev, ker ni zadostno zajamčena volilna prostost. — Sabor se bo sešel dné 14. maja.

LISTEK.

Največji evropski zvonovi.

Ljubimci največjih zvonov so Rusi, pri njih nahajamo zvonove neizmerne velikosti. Do začetka 18. stoletja nahajal se je zvon v Moskvi take velikosti, da bi skoro nihče verjel ne, da so mogli sploh vliti takó orjaški zvon. Ta zvon je bil največji na vsem svetu, žali, da ga je l. 1701 uničil strašanski požar. Ivan, tako je bilo ime zvonu, je tehtal 4420 dunajskih stotov (centov) in njegova visočina z ušesom vred znašala je 33 dunajskih črevljev, debelost pa 3 črevlje. V premeru imel je 23 črevljev in v obsegu 69 črevljev. Samo srce njegovo tehtalo je 100 stotov, strašanski zvôk njegov pretresel in oglušil je vsacega, ki je stal blizu njega.

Izmed zvonov, ki še dandanašnje zvoné, so največji nastopni: V Toulonu na Francoskem po imenu „Cordaillac“, tehta 506 stotov, na Dunaji pri sv. Štefanu tehta brez ušesa 324 stotov, uho samo 70 stotov, srce pa 18 stotov, vkupe torej 412 stotov. Nad 10 črevljev je visok in ima 31 črevljev v obsegu. Zamajati ga more le 12 môž.

Zvon v Rouenu (na Francoskem) tehta 360 stotov, v Moskvi (sedanji) 356 stotov. V pariški cerkvi „Nôtre-Dame“ je zvon „Emanuel“, tehta 320 stotov (vlit je l. 1680.) in slišati ga je 3 milje od Pariza. V Milanu je zvon, koji tehta 306 stotov, in v svetoznanem romarskem mestu Compostella na Španjskem, kjer počiva sv. apostol Jakob, nahaje se 300 stotov težák zvon. Na erfurtski hiši je zvon „Suzana“ (300 stotov težák) z napisom: „Die grosse Susanna — Treibt die Teufel von danna“. (Velika Suzana odganja odtodi vrage.) Za zvonenje s tem velikim zvonom treba je 16 močnih môž. Dalje so še veliki zvoni „Sigismund“ v Krakovem (v Galiciji) tudi 300 stotov, v Magdeburgu 293 stotov, v Amsterdamu 280 stotov, v Rimu 280 stotov, v Münstru in Schaffhausnu 250 stotov.

V zlati Pragi je največji zvon v zvoniku cerkve sv. Vida na Hradčanih, „Sigmund“, in tehta 249 stot.; veliki zvon v zvoniku cerkve sv. Elizabete v Vratislavi je težák 224 stot., in „Vincencij“, zvon v Bernu na Švicarskem 240 stot., v Strassburgu in Münstru sta zvona po 204 stot. težka, v Gradci zvon iz leta 1587. tehta 160 stotov in v Olomuci na Moravskem 158 stotov. V Landshutu je v zvoniku cerkve sv. Martina 134 stotov in v Gdanskem v gorenji farni cerkvi 130 stotov težák zvon iz l. 1450. Marijanski zvon nad Týnsko cerkvijo v Pragi tehta 119 stotov; v Brnu je največji zvon v zvoniku cerkve sv. Jakoba, tehta 115 stotov, v Lipskem sv. Miklavža 114 stotov, v Vratislavi sv. Janeza 113 stotov, v Gentu zvon, „Roland“ po imenu, tehta 110 stotov.

Največji zvon, koji bije ure, je v Draždanih in tehta 100 stotov; kedar ura bije, čujejo se udarci več ur daleč v okolici.

Kateri zvon bi bil pa na Kranjskem najstarejši in kateri najtežji, to je pač težko določiti. Moral bi imeti človek vse napise raz zvonove. Pa tudi potem še bi bilo zelo težavno dokazati, koji je najstarejši, kajti najstarejši so brez napisov, in takih se nahaja gotovo več po Kranjskem. Nahajajo se pa še tudi zvonovi z napisi, kojih ni môči raztolmačiti, jako čudni napisi so to.

Najtežji zvon na Slovenskem je pri Gospej Sveti na Koroškem, namreč 118 stot., veliki zvon v stolni cerkvi v Mariboru ima 99 stot., v naši Ljubljani v stolni cerkvi tehta zvon 67 stot.; najstarejši zvon znanega zvonarja kranjskega, Vivencija, je pri sv. Joštu pri Polhovem Gradci iz l. 1354. Sploh poučil nas bo pa in nam pojasnil spis: „Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem“, koji sestavlja in namerava ponuditi „Matici“ za „Letopis“ čast. g. Iv. Šašelj, župni oskrbnik v Adlešičih. Želeti je le, da bi neumornega gospoda vsi prijatelji izdatno podpirali z doneski in spisi.

A. S.

Vnanje države.

Papež Leon XIII. je sprejel dné 13. t. m. francoske romarje. V svojem govoru, ki je vzbudil veliko navdušenje mej romarji, je rekel mej drugim: Zeló sem ginjen vsled mnogih dokazov otroške ljubezni, kojo kaže Francija pri vsaki priliki nasproti sv. Stolu; to je najboljše zatrdilo, da Francija noče izgubiti lepega imena „najstarša hči cerkve“ vzlic neštevilnim zlom, ki jo tarejo, in vzlic mnogim nevarnostim, ki jej preté. Njeno osodo vežejo tesne in stare vezí na sv. cerkev, kojih ne more raztrgati nobena sovražna sila. Francija mora in bo tudi spoznala, da se mora njena plemenita in slavna moč iskati le v globoki in tesni zvezi s cerkvijo. — Minolo soboto je sprejel sv. Oče še kakih 600 druzih francoskih romarjev, potem pa bosansko-ercegovske in 400 hrvatskih romarjev, kojim vodja je djakovski biskup Strossmayer. Isti dan je bila v „Animi“ slovesna služba božja, kojo je daroval goriški knezonadškof Zorn. Pridigoval je kardinal Hergenröther. Cerkev je bila polna avstrijskih romarjev.

Srbska skupščina je dné 14. t. m. načeloma brez debate sprejela načrt o občinski samoupravi ter prešla k specijalni debati. Pri točki 2, ki določuje, da se ne smejo ustanovljati občine, ki imajo manj od 300 davkoplačevalcev, unela se je živahna debata vsled nekega protipredloga, ki nasvetuje kot najmanjše dovoljeno število 200 davkoplačevalcev. Ob eni uri popoludne se je končala debata, koje so se udeležili samó radikalci, akoravno je bilo vpisanih še mnogo govornikov. Protipredlog je bil sprejet vzlic konečnemu zagovarjanju prvotnega načrta s strani ministra notranjih zadev z 88 proti 83 glasovom. Liberalci so glasovali z večino.

Bivši *bolgarski* minister zunanjih zadev, Balabanov, je prišel predvčerajšnjim v Carjigrad, kjer se je posvetoval s Cankovom in bolgarskimi izseljenci. — Parlamentarni in vladni krogi si ubijajo glave, kako bi mogli najložje rešiti domovino iz sedanje zadrege. Toda komaj se pokaže na površji kakov načrt, že se pogrezne v globočino neizvršljivosti. Kakor so razmotrivali vladni možje s „proglasitvijo bolgarske neodvisnosti“ ter malo dni pozneje že preklicali dotično vest kot neistinito izmišljijo, isto tako bodo imeli malo sreče tudi vladi nasprotni krogi s svojim plebiscitom, kojemu nasprotujejo tako državni temeljni zakoni kakor vlada sama. Opozicija zahteva: 1. da se skliče sobranje k izvanrednemu zasedanju, in 2. da poslanci poprej prašajo svoje volilce za mnenje in po tem glasujejo v sobranji. To utemeljujejo nastopno: Dejanjski se mora poizvedeti in tudi izvršiti narodova volja, kajti narod bo po naravnem nagibu in po svoji zdravi pameti najbolje rešil sedanjo krizo. Nesrečna mi Bolgarija! Bistre glave ti ne morejo najti sreče, iskati si jo moraš s svojim „naravnim nagonom“!

Nemška vlada je izročila državnemu zboru predlogo, v koji zahteva povodom škod vsled povodnji 34 milijonov, in sicer 20 milijonov kot podporo posameznim srenjam, 8 milijonov za popravo nasipov in 6 milijonov za zgradbo poškodovanih železnic in druzih javnih stavb. V ta namen se bo vsprejelo posojilo v enakem znesku. — Posvetovanje mej cesarico in Bismarckom ni imelo povoljnega vspeha, kajti niti prva niti drugi nista hotela zapustiti svojih gledé poročitve Battenberžanove s princesinjo Viktorijo nasprotnih si stališč. Edino to se je doseglo, da se je za dlje časa odložila ta družinska zveza, vsled česar bajè tudi tako kmalu ne bo odstopil kancler. Splošno je mnenje, da prihod angleške kraljice v Berolin ne bo niti poojstril sedanjega položaja, niti pospešil kanclerjeve krize. „Nord“ piše v tej zadevi: Gotovo bo ostala ta poročitev Rusiji brez vsacega pomena, dokler se ne bodo predrugačile sedanje razmere. Odkar je zapustil Battenberžan bolgarski prestol, potihnile so v Rusiji sovražne mu izjave; toda osodo bolgarsko prikriva očem črna tema. Princ Koburški bo kmalu sam izprevidel, da mora zapustiti bolgarska tla, potem pa bo na dnevnem redu vprašanje o njegovem nasledniku. Gotovo je, da tedaj Battenbaržanovi privrženci ne bodo mirovali in da bodo njihove namere nasprotovale ruskemu načrtu. Ako se vse to premisli, priznati mora vsakdo, da je kancler tudi pri tej priliki pokazal svojo modrost, ko se je protivil zaročitvi.

Včeraj vršila se je v *francoskem* Nord-departementu volitev. Izid sicer še ni znan ter je treba počakati dotičnega brzojavnega poročila, a skoraj gotovo je izvoljen Boulanger. Za ta slučaj bajè namerava Boulanger: Takoj po svojem vstopu v zbornico bo imel velik govor, v kojem bo napadel parlamentarizem, zahteval razpustitev zbornice in prestrojitev ustave, potem pa se bo odpovedal svojemu mandatu; svoj govor bo dal natisniti ter ga bo s svojo podobo razdelil po celi Franciji. Ž njim ob enem izstopili bodo na slovesen način vsi njegovi pristaši. Gledé sredstev, s kojimi razpolaga Boulanger, je raztresena vest, da jih dobiva v prvi vrsti od ameriškega milijonarja Mackay-a, in sicer vsled prigovarjanja in posredovanja Boulangerjevega prijatelja grofa Dillona, ki je upravni světnik podjetja Benett in Mackay (družba morske brzojavne zveze mej Evropo in Ameriko). Déroulède je pozval vse učitelje v Nord-departementu, naj podpirajo Boulangerja pri volitvi. V dotičnem pozivu pravi: Boulanger ne pomeni niti diktature, niti vojske, marveč edino le neodvisni in ponosni mir. Nečastno je trditi, da bo Nemčija napovedala vojsko, ako bo Boulanger izvoljen. Rusija se bo kazala prijazno nasproti vsemu, kar bo dokazovalo trdno voljo Francije. „Gaulois“ piše, da bo Boulanger obiskal „Nord-departement“, kakor hitro bo zmagal pri volitvi. List „Nation“ je izvedel, da bo po napominani volitvi princ Viktor Napoleon izdal manifest francoskemu narodu. — Dné 14. t. m. je umrl v Cannes-u izumnik dinamita, Nobel.

Kakor znano, zapustila sta *italijanski* kralj in kraljica Rim ter se odpeljala v Florencijo, kjer so bili: kraljica angleška, brazilijanski cesar in cesarica, virtemberški kralj in kraljica in srbska kraljica Natalija. Iredentovsko časopisje in oni listi, ki dobivajo povelja iz prostozidarskih lož, se grozno togotè, da ti vladarji niso prišli pozdravit italijanskega kralja v njegovo prestolnico Rim in da se je slednji moral peljati v Florencijo — bivšo prestolnico. Srdom spoznavajo in priznavajo, da zgorajšnji vladarji niso prišli v Rim iz ozirov do sv. Očeta in Vatikana. Pomisliti pa nočejo, da je Florencija tudi krasno mesto in kakor navlašč za — prestolnico.

Turška vlada je sklenila s Francijo novo trgovinsko pogodbo, v koji je določeno, da se bodo dovoljevale vshodno-rumelijskim izdelkom iste ugodnosti, kakor turškim, da jim bodo le pridejana spričevala bolgarskih carinskih uradov. Turška vlada je to po celi južni Bolgariji naznanila, vsled česar so bili radostno iznenadeni trgovinski krogi; politiki pa niso s tem nič kaj zadovoljni, češ, to je preoblastno gospodarstvo turške vlade, ki nikakor ni opravičeno po tako zvanem združenji.

Grški listi imenujejo sklep turškega sultana, s kojim je bil odpoklican metropolit v Serresu brez posredovanja ekumenskega patrijarhata, napad na prostost grške cerkve, ter prorokujejo, da bo ta dogodek gotovo razdrl prijazne odnošaje med obema državama. — Havasovo izvestje javlja, da sultan še ni določil dneva, kedaj bo sprejel grško odposlaništvo, ki mu bo izročilo grški red; vendar pa svari, naj se tej okoliščini ne pripisuje prevelik pomen.

Minolo soboto je *rumunska* opozicija ostro napadala v zbornici ministerstvo. Poslanec Blaremberg je rekel, da je tako ministerstvo mogoče v Nemčiji, v Rumuniji pa je le pomota zoper sedanjo dôbo. Časopisje naglaša, da je Majorescu leta 1881 spisal članek v „Deutsche Revue“, v kojem je trdil, da spada Rumunija v nemško in avstrijsko območje. — Tudi najnovejša poročila potrjujejo vest, kojo smo že zadnjič navedli, da se je „združena opozicija“, kojej vez je bilo edino le nasprotstvo zoper Bratiana, popolnoma razcepila in da so sklenili narodno-liberalni desidentje in ž njimi velik del starokonservativcev za sedaj podpirati vlado. Isto tako je tudi dognana stvar, da se bo večji del prejšnje narodno-liberalne večine, poslanci in senatorji, sprijaznil po vzgledu princa Ghike s sedanjim kabinetom. Zeló si bo ministerstvo utrdilo svoje stališče, ako se obistini ta vest, da izdeluje Majorescu načrt v zboljšanje položaja proletarijatu. Jako ugodno se je vsprejel neki tudi oni del vladnega vsporeda, ki govorí o očiščenji uprave. Bodočnost bo pokazala, in to že v kratkem časi, koliko je resnice na tem poluuradnem poročilu.

Izvirni dopisi.

Iz Rima, 11. aprila. Včeraj peljali smo se obiskat cerkev sv. Neže. Obglavljena je sicer bila na trgu „Navona“, a njeni premožni stariši imeli so zunaj Rima, uro daleč veliko posestvo, katero so že prej darovali za pokopališče kristijanom. Tù na svojem posestvu pokopljejo svojo hčer. Zidali so na tistem kraji globoko v zemljo lepo cerkev. Dobro uro smo se peljali iz našega stanovanja do tje. Predno se gré po stopnjicah v cerkev, je zraven velika lepa soba in na steni kaže podoba, kako bi se bila kmalu velika nesreča pripetila ranjkemu Piju IX. in njegovemu spremstvu. Ko je tukaj obiskal neki zavod, udere se strop in vsi navzoči padejo več sežnjev globoko v klet. Ali glej čudo, nobenemu se nič ne zgodí. Vsako leto peljal se je ranjki papež na tisti dan tù sem zahvaljevat, da je Bog njega rešil nesreče.

Vstopivši v cerkev, kjer počiva truplo sv. Neže, začudimo se, kaj pomeni slovesno petje, spremljevano z glasovirjem in harpami. Za altarjem bil je napravljen oder, kakor za kako predstavo. V šestih vrstah ena više od druge stojí nad 60 pevk, na stranskem koru prav visoko je nekaj drugih pevk, vse vodi ena gospá, ki prav živahno maha z rokama in z malo palico večkrat udari ob stojalo, da bi svoje pevke bolj v redu držala. Kmalu je bila točka končana. Malo osupnene so bile, ko nas je toliko nepoklicanih prišlo k pevski skušnji. Prednica pride vprašat navzočega rimskega duhovnika, kdo so ti ljudje. Ko ji pové, da so romarji, naprosi ga, naj reče romarjem kaj zapeti. Naš vodník, gospod Rettenbacher, ki nam po Rimu vse razkazuje, pride k Vašemu dopisniku, naj spravi skupaj romarje-pevce, da zapojó. Odgovorim mu, da naj storé raje Nemci, ti so v ogromni večini navzoči, Slovencev nas je le malo. „O Vi bolje znate, le slovenski zapojte.“ Ko le ne odstopi od svoje zahteve, torej skličemo slovenske pevce na sredi cerkve. Zapojemo eno kitico Riharjeve pesmi od sv. Neže. In prav dobro nam je šlo, dasi nismo bili prav nič pripravljeni. Prvi, drugi in četrti glas peli smo prav pravilno kakor je postavljeno, tenor pel je bolj po posluhu. Na koncu se začuje odobravanje kakor v gledišči. Ploskajo z rokami pevke za altarjem in v koru in ljudje po cerkvi. „Na Laškem ni nič posebnega v cerkvi ploskati. Ljudje so že od nekdaj tacega vajeni, zato se tudi ne čudite, ako imajo na tako svetem kraji svojo pevsko skušnjo“, nas poučí g. Rettenbacher.

Aristokratov rimskih dame hočejo te dni napraviti velikansko akademijo papežu Piju IX. na spomin. Cerkev bila je že nekoliko z dolgimi venci ozaljšana. Še eno kantato so pele, pri kateri se je posebno podal mali kvartet-solo, visoko gori na drugem koru, a veliki kor za altarjem je kakor odmev prav potihoma spremljal. Gospá, ki je igrala na glasovirju, imela je posebno spretnost in tehnično izobraženost, poznalo se ji je pri igranji, da se je še precéj vtopila v duh skladbe, kar ravno pri ženskah ni navadno. Dve gospodičini ste igrali na harpi. Znale ste izborno svojo nalogo, a preveč ste se zvijali, zdaj na note in zopet na strune, pri tem mahali z rokama. Pri celem zboru pa se je sploh videlo, da imajo vsi člani prvič čas kaj tako težkega se učiti, drugič pridnost in tretjič, kar Italijan „paga“ imenuje. Torej bogate so bile vse! To je tudi kazalo, ko smo dospeli na prosto. Veliko kočij je čakalo, da bode skušnja pri kraji, in dolgo vrsto lepih vozov smo srečavali vrnivši se v mesto nazaj. Kaj pa, da mi nismo čakali konca skušnje, le še pri eni točki smo ostali, potem zasedli omnibuse in drdrali po isti cesti nazaj, po kateri so pred 17. leti Italijani vdrli v mesto. Ne vem, so li toliko hiš podrli s svojimi krogljami, ali hočejo sedaj sramotni svoj čin izbrisati; ob tem kraji se zida največ krasnih in velikanskih palač. Tudi mestnega ozidja ostankov se tù nič ne opazi. Nemara, da Italijane vest peče, ker so ugrabili Rim. Drugod pa se opazi zeló staro kakor tudi novejše obzidje.

Nasproti kvirinalski palači obstojé vozovi pri mali cerkvi, kjer je sv. Stanislaj Kostka živel in umrl. V stranskem stanovanji kaže se mala soba, kjer je stala postelja umirajočega svetnika, sedaj je v navadni velikosti iz kamna izvrstno posnet sv. Stanislaj, nad glavo velikanska slika, predstavljajoča nam Marijo, sv. Cecilijo itd., ki so ga na zadnjo uro vabile k sebi. Na levo od postelje stojí altarček, na katerem so sedanji papež darovali svojo novo mašo. Ker sem pri kupovanji podob posredoval med romarji in o. jezuitom, ki ne nemščine in ne slovenščine ni zmožen, prikupil sem se mu zeló, zato sem pri odhodu vprašal, ako bi za plačilo smel priti jutri zgodaj k Leonovemu altarju maševat. Vesel mi stari možiček prikima, in res, danes nas je že o peti uri zjutraj čakal v cerkvi, ko smo trije duhovniki dospeli. Vodil nas je po stranskih vhodih v nekdanje stanovanje sv. Stanislava in za mašo je bilo že vse pripravljeno. Še enkrat smo potem pogledali vrata, katera je sv. Ignacij večkrat odpiral — torej stara že nad 350 let, in ravno nasprotne duri sv. Frančiška Borgija, pa hiteli proti domu.

Velikanska je palača kvirinalska. Peljaje se včeraj memo nje, naštel je moj tovariš po eni strani 99 oken v enem nadstropji. No, laški kralj ima dovolj prostora v taki hiši, zraven tega ima še to zavest, da jo je zeló po ceni dobil.

Vozéč se včeraj domu, srečali smo tudi kraljico. V mali neznatni kočiji hitela je v svoje stanovanje. Niti poznali bi je ne bili, ko bi se voznik ne bil odkril, in ko bi rudeča obleka voznika in dveh strežajev nas ne opozorila, da tù sedi neka posebna oseba. Večinoma so jo ljudje pozdravljali, kralja pa pravijo, da ga malokateri nazdravi, razun tistih, ki so od njega odvisni, tedaj uradniki.

Zvečer nismo imeli navadnega shoda, ker v „palazzo Pamphili“ bil je koncert. Klicani pa smo bili voditelji k zborovanju v „del Anima“, nemško bralno društvo. Tam so zastopniki razodevali razna voščila glavnemu odboru, delile se tudi pôle za odpustke in privilegije in določil bolj natanko spored. Po občnem sporazumljenji in najvišjem določilu bo v soboto spoved za vse romarje. Slovenci imajo dva spovednika v „del Anima“, ki sta tam kapelana. V

nedeljo zjutraj bode skupno obhajilo v cerkvi svetega Petra, ob ½9. uri bodo papež maševali za avstrijske romarje in v ponedeljek ob 12. uri bode slovesno zaslišanje - avdijenca. Danes zjutraj stal je na programu obisk cerkve Marije Maggjore. Že prej je malo deževalo, zdaj je za silo ponehalo. Sploh imamo pravo aprilsko vreme, opoludne je toča, prav za prav sodrga, deset minut jako gostoma padala. To so ljudje tekali in zavetja iskali po vežah. Sedaj je jasno kot ribje oko, in solnce gorko sije, da so tla že suha.

Ustavili smo se najprvo v cerkvi sv. Petra v verigah. Sv. Evdoksia prinesla je v Rim tiste verige, v katere je bil vklenjen sv. Peter v Jeruzalemu. Hranili so pa tù še verige, s katerimi so priklenili prvaka aposteljnov v mamertinski ječi. V velikem altarji te cerkve se prav razločno skozi steklo vidijo; romarji so potem tudi v manjši obliki, pa pravim verigom zeló podobne po eno liro kupovali v zakristiji. Potem smo se peljali k največi Marijini cerkvi, Marije Snežnice. Ime ima tako, ker je sv. Devica sama s snegom pokazala, kje naj bogata zakonska jej zidata cerkev. In zares, krasni velikanski stebri, kakor tlak, je vse iz marmorja. Strop umetno izdelan je bogato pozlačen s zlatom, katero so pripeljali iz Amerike. Filip IV., španjski kralj in največi dobrotnik te cerkve se slavi v veliki podobi pred vhodnimi vrati. Pod velikim altarjem so ostanki sv. Matije aposteljna. Na desno v stranski kapeli je truplo papeža Pija V. Glava je malo začrnela, spodaj se razločno vidi pet desk iz betlehemskih jaslic. Te se navadno kažejo le v osmini božični, pa zaradi velicega števila sedaj navzočih romarjev bilo je danes vse odprto. Dospevši v cerkev videli smo prav veliko Francozov. Danes so tudi došli ob 6. uri zjutraj Štajerci, nekaj Slovencev s Primorci in Dalmatinci.

V stranski kapeli na levo je v altarji tista Marijina podoba, katero je slikal sv. Luka evangelist. Ko je razsajala huda kolera po Rimu, nosili so to podobo v slovesni procesiji po mestu, in angelj se je prikazal na velikanskem gradu, sedaj angeljski grad, in tisti dan je kuga jenjala.

Ta cerkev ima tudi največi zvonik, pa se ne zdí kaj posebno visok, ker zraven stoječe palače v pet nadstropij, spodaj s prostornimi prodajalnicami, precej zmanjšujejo visoko fasado, kakor zvonik.

Peljemo se še k cerkvi sv. Križa v Jeruzalemu. Ta se tako imenuje zaradi preimenitnih ostankov sv. Križa. Po malih različnih stopnjicah dospeli smo v stransko poslopje. Tù se v mali kapelici na altarčku vidijo:

Velik del sv. križa, na katerem je visel naš Zveličar, napis je še precej dobro ohranjen; dva trna iz Jezusove krone, žebelj, s katerim je bil Kristus pribit, prst apostola Tomaža itd. Spodaj smo v zakristiji kupovali žeblje, ki so enaki onemu. Eno liro stane žebelj, je res precej drag, a pomisliti moramo, da to je te cerkve glavni dohodek, in kje se bode za popravljanje in snaženje, za ohranitev raznih svetinj vzel potreben denar, ako ga obiskujoči romarji ne bodo darovali.

Popoludne ob 3. uri sedemo zopet v vozove in peljemo se daleč iz mesta. Bila je že trda noč, ko smo se vrnili; potoma smo morali vstati, da so v težkih omnibusih prižgali luči. Ko smo po tričetrt urni vožnji obstali in stopili v cerkev sv. Pavla, bili smo kar očarani. Ne imenuje se ta cerkev zastonj najlepša celega sveta. Pokojni dr. Val. Zarnik izrazil se je sam, da človek v Rim dospevši ne sme zamuditi ogledati si to cerkev, kajti kar svet pri stavbah najlepšega premore, vidi se tukaj.

Zidal je to cerkev Konstantin, pa je pozneje bila bolj zapuščena in leta 1823 je večinoma pogorela. Kakor gozd debelih dreves vidi človek v štirih vrstah orjaške stebre iz najlepšega marmorja. Nad velikim altarjem je krasen baldahin. Njega drže štirje stebri iz alabastra, katere je daroval kedive iz Egipta, podstave tem stebrom so iz najfinejšega malahita, dar ruskega carja Nikolaja. Sploh se govori, kar je svet najlepšega, najbolj dragocenega premogel, daroval je v tem stoletji za to cerkev. Največa cerkev na svetu je sv. Petra, najbolj natančno v cerkvenem slogu zidana sv. Janeza v Lateranu, a najlepša na svetu je pa le sv. Pavla na samotnem polji zunaj Rima. V mali kapeli so nam kazali verige, v katere je bil vklenjen sv. Pavel. Ogledali smo krasne slike iz mozaike vseh papežev začenši od sv. Petra do sedanjega Leona, potem smo pa morali prenaglo oditi k trem studencem, kjer je bil sveti Pavel umorjen. Do tje je po žalostni campagni še tričetrt ure hodá.

Kako nas je tam iznenadilo, ko smo slišali priprostega meniha - trapista govoriti neke slovenske besede. Poprašamo ga, je li on Slovenec. Ta, ves iznenaden, ko vidi tako nepričakovano svoje rojake, ponudi se nam takoj za vodnika. Blizo Trsta je doma, in dasi je že sedem let pri molčečih trapistih, govori še prav dobro slovenski. Pozneje popraševali smo se, kdo bi tako lepo, gladko in tekoče govoril izmed nas, kakor on. Hiteli smo Slovenci za njim. Nemci so nam nasledovali. Pa ko nam je začel g. trapist slovenski razlagati vse znamenitosti teh krajev, zapustili so nas kmalu Nemci: „Wir verstehen nöt“, čul se je zamolkel glas, in odišli so. Mi smo pa tolikrat poslušali nemško razlaganje, le redkokrat je kdo neveščim Slovencem povedal, kaj je tù znamenitega. Videli smo ječo, kjer je moral apostol še par ur ostati, da je prišla višja gosposka na kraj smrti. V železni ograji vidi se prav dobro še steber, na katerem mu je bila odsekana glava.

Trikrat je še poskočila na zemlji, ločena od trupla. Kjer pa je glava zadela ob zemljo, predrla je njeno trdo skorjo in privabila je iz nje na treh krajih studenec.

Ker pa je po cerkveni govorici tekla iz njegovega trupla kri in mleko, tedaj je tudi voda precej gorkejša, mlečnatega okusa. Romarji smo pili iz teh studencev.

Ko smo se vrnili v mesto, bila je že trda tema. Dež nas je škropil, čez nekaj minut pa je bilo zopet jasno nebó. Komaj smo malo večerjali, hiteli smo k skupnemu zborovanju v „palazzo Pamphili“. Zaradi trudnosti večina Slovencev ni bila navzoča, pač pa je bila dvorana natlačeno polna.

Tudi Slovenci iz Štajerske, danes zjutraj v Rim došli, prišli so k skupnem posvetovanji. Monsignor Doppelbauer, rektor „Animae“, nam naznani predrugačen program. Jutri v četrtek 12. aprila bodo papež Leon XIII. slovesno sv. mašo darovali za Francoze in Avstrijce. Prvi naj se zberó na evangelijski strani, Avstrijci na strani epistelski. Za nas Avstrijce je posebno ta dan imeniten. Nas je deseti del vseh katolikov in jutrajšnji dan naj prosimo Boga, da bi vse pripeljal pod eno vodstvo sv. Petra. Posebno za nas Avstrijce je to pomenljivo. Koliko narodov živí pod avstrijskim žezlom! Sv. oče Leon XIII. se za to trudijo; v njegovem delovanji ga naš cesar podpira. Bog ohrani presvetlega cesarja, kojega dičijo tri lastnosti: ljubezen do raznih narodov, darežljivost v potrebi in pravičnost v razsojevanji. V to svrho hočemo tudi vsi avstrijski romarji združiti svoje prošnje in molitve.

Večkratni dobro-klici kazali so govorniku, da je vsem iz srca govoril.

Ker pa vsi navzoči niso razumeli, ponovil je te besede neki gospod v češkem jeziku in Vaš dopisnik slovenskim navzočim v slovenskem jeziku. Jutri bode tudi nemški, slovenski in češki nagovor v „dell' Anima“. Pa o tem v drugem pismu. Zdaj je že pozno v noči. y.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Krošnjarjev je bilo v oni dôbi manj, njih zaslužek ni bil neznaten, ker so prebivalci onih krajev, ki so bili oddaljeni od mest in trgov, morali kupovati proizvode, ki jih niso proizvajali sami, od krošnjarjev, ako so si hoteli prihraniti daljša pota do trgovine v mestih ali ako si kdo ni hotel jemati vaškega slà, da mu ta nakupi potrebnih stvarí. Vse to priča, da je krošnjarstvo v oni dôbi bila živa potreba. Od one dôbe pa so se tekom let odnošaji čisto predrugačili, osobito pa z obrtnim redom z dné 20. decembra 1859. Zdaj ni večjega kraja na Kranjskem, v katerem bi ne bilo več trgovin. Pošta in telegraf premrežujeta deželo, a vrhu tega olajšujejo železnice promet v mnoge kraje. Potujočih trgovinskih poverjencev (agentov) se je toliko namnožilo, da se je promet deželnega glavnega mesta z deželo znatno zmanjšal, ker potniki prohajajo vsa večja mesta dežele. Odsek je bil in je še mnenja, da ne bi mogel nihče dokazati, da ima sedaj krošnjarstvo tisto znamenitost, kakoršno je imelo, ko je obveljal zdanji krošnjarski patent, ali da ga je treba pridržati, kakoršen je zdaj, ker smemo trditi, da krošnjarstva za deželno glavno mesto in za vse večje kraje na Kranjskem ni čisto nič potreba.

V tem zmislu izjavila se je že zbornica o krošnjarstvu in je prosila, da se krošnjarstvo v mestih in trgih prepové in da se istočasno pridržé olajšila, dana v § 17. krošnjarskega patenta z dné 4. septembra 1852 in s poznejšimi naredbami prebivalcem nekaterih krajev ter da se c. kr. okrajna poglavarstva pooblasté, določevati rok, v katerem sme krošnjar krošnjariti po vaseh in pojedinih hišah. Načrt novega krošnjarskega zakona ozira se samo nekoliko na želje stanovitnih trgovcev, ker pošteva tudi koristi trošilcev, velikih obrtnikov in uboštvo v velikih mestih in v nekaterih nerodovitnih okrajih. Načrt se je tudi oziral na želje trgovcev v naši deželi, in ker ne moremo tajiti, da se je ozirati tudi na trošilce v oddaljenih krajih in na uboštvo v velikih mestih, takisto tudi na prebivalce v krajih, katerih ne more hraniti zemljišče, mora izjaviti odsek, da načrt zakona v obče ustreza odnošajem naše dežele.

Vendar pa želi odsek, naj se v novi zakon sprejmó naslednje premembe.

V § 6. naj se sprejme nastopno določilo:

„Krošnjarju je prepovedano prodajati blago v svojih hraniliščih ali začasnem stanovanji“. Tega določila je zato treba, ker bi si brez njega sicer ne mogli tolmačiti določila v § 4., katero velí, da ni dopuščeno združevati krošnjarstvo s sejmarstvom ali z obrtovanjem kakega stanovitnega obrta jedni osobi.

Odseku se je osobito z ozirom na odnošaje v pojedinih krajih Kranjske izreči za olajšila, ustanovljena v § 12., ki se smejo dajati celim občinam.

Po § 17., lit. f. zdanjega krošnjarskega zakona olajšano je prebivalcem Kočevja, Poljan in Ribnice na Kranjskem krošnjarstvo z ostrigami, laškim oljem, rožiči, citronami, datelji, draganskim vinom, smokvami, granatnimi jabolki, lešniki, kalamari, kaprami, kostanjem, limonami, lovorjevim listjem, mandelji, margaranami, školjkami, pomerančami, rižem, sardelami, želvami, vinskimi posušenimi jagodami, suhim grozdjem in z drugim blagom, s katerim so doslej krošnjarili.

Tega olajšila še vedno potrebujejo prebivalci Poljan, to je ozemlje nekdanje graščine Poljane, katero obseza občine: Stari Trg, Butoraj, Čeplje, Dobliče, Obrh, Radovico, Planino, Dol in Dolenjo Podgoro. Isto veljá za občine: Črmošnjice, Smuko in Poljane v okraji novomeškem. Svet je nerodoviten in prebivalci morajo, ker nimajo nobene obrtnosti, po stari navadi preživljati se s krošnjarstvom.

Odnošaji v političnem okraji kočevskem niso se tudi toliko premenili, da bi se prebivalci mogli odreči olajšilu, katero jim daje § 17. zdaj veljavnega krošnjarskega zakona, in smemo reči, da še zmerom veljajo razlogi, kateri so napotili postavodaja, da jim je dal to olajšilo. Svet je nerodoviten, žito si morajo uvažati, večjih obrtovalcev ni in ker tudi krošnjarstvo ne daje toliko zaslužka, kakor prej, zato se prebivalci znatno selijo v Ameriko. Odseku se je torej izjaviti, da se rečeno olajšilo dovoli vsem občinam sodnih okrajev kočevskega in ribniškega ter občinam Velike Lašiče, Sv. Gregor in Lušarje sodnega okraja velikolaškega. Izmed navedenih stvarí trebalo iz zdravstvenih ozirov izpustiti: „ostrige in kalamare“, kar se zgodí lahko tudi radi tega, ker krošnjarji ž njimi več ne krošnjarijo. Privzeti pa bi bilo treba: sardine, malagajsko grozdje, melise, ocukrano in suho sadje, sladne bombone, ker s temi proizvodi danes krošnjarji krošnjarijo. V drugih okrajih na Kranjskem ni potreba posebnih olajšil.

Zategadelj predlaga odsek, slavna zbornica naj se izjavi v tem zmislu. (Dalje prih.)

Dnevne novice.

(Deželni odbor kranjski in trgovinska zbornica) sta se obrnila do trgovinskega ministra, naj bi se napravila nova železniška postaja v Šiški, da bi vozni tarifi državne železnice veljali tudi med Ljubljano in Trstom. Državni železniški svet je vladi toplo priporočal napravo te postaje. Glavno vodstvo državnih železnic pa se je izreklo proti novi postaji, ker že sedanja postaja leži večinoma v šišenski občini, in ne bi mogli veljati za ljubljanski lokalni promet tarifi, ki so določeni za transit, tudi ko bi se premenilo ime kolodvoru. Južna železnica pa je sicer dovolila nižje tarife na progi Ljubljana-Trst zlasti za les, bombaž in tabačne odpadke že tačas, ko se je odprla nova proga Hrpelje-Trst.

(Volilnega shoda) včerajšnjega za III. razred udeležilo se je kakih 40 volilcev. Otvoril ga je gosp. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški; predsedoval mu je gosp. Klein, ki je naznanil zboru, da zopet sprejmeta kandidaturo gg. Hribar in Žagar. Namesto g. Trtnika, ki ni hotel več sprejeti tega posla, predlagal je gosp. Peregrina Kajzela in namesto pokojnega dr. Zarnika gosp. dr. V. Gregorača. Zborovanje je trajalo dober četrt ure ter so bili vsi nasvèti sprejeti brez ugovora.

(Pisateljskega podpornega društva) občni zbor se je vršil zadnjo soboto v čitalničnem steklenem salonu. Društveni predsednik g. dr. Vošnjak pozdravi navzoče društvenike in konstatuje sklepčnost zbora. Tajnik g. prof. Raič prečita obširno poročilo, iz katerega posnamemo naslednje: Odbor je imel šest sej in se posvetoval o prospehu društva, podporah, in slavnostih. Podpore se dobili trije pisatelji in jedna vdova. Odbor je priredil dvoje predavanj, in sicer je predaval društveni podpredsednik g. prof. Levec dné 17. aprila m. l. na korist Erjavčevi ustanovi in dné 25. marca t. l. na korist Levstikovemu spomeniku. Za Erjavčevo ustanovo se je nabralo 62 gold. 60 kr., za Levstikov spomenik 90 gold. Društvo je vzidalo in dné 3. julija odkrilo spominsko ploščo v Kamni gorici pesniku in zagovorniku narodnih pravic dr. Lovru Tomanu. Slavnost je bila velikanska. Dné 14. avgusta m. l. se je društvo po svojih članih vdeležilo odkritja spominske plošče knezoškofu Antonu Al. Wolfu v Idriji. Dné 21. avgusta m. l. so se društveni člani vdeležili zlate maše A. Einspielerja v Svečah in pet mesecev pozneje mu je društvo položilo venec na prezgodnji njegov grob. Društvo je prevzelo skrb in troške za Levstikov pogreb dné 16. nov. m. l. in darovalo venec; istotako je položilo venec na grob dr. Zarnika dné 1. aprila t. l. Dné 4. sept. m. l. je odbor priredil slavnost Nestorju slovenskih pisateljev, č. g. župniku Dav. Trstenjaku v Slov. Gradci; društvo je slavljencu podarilo lep srebrn in pozlačen kozarec. Dné 17. marca t. l. je odbor priredil Strossmayerjev večer. Društveni predsednik je vladiki Strossmayerju brzojavno naznanil, da ga je društvo imenovalo častnim članom, za kar se je laskavo zahvalil. Banka „Slavija“ je društvu darovala 200 gld. Za Raičev spomenik je nabranih 600 gold., in se je razpisal natečaj za spomenik. Za Levstikov spomenik je nabranih nad 500 gold. Društvo je letos nameravalo zidati spominsko ploščo na rojstnem domu v Kranji dr. Jan. vitezu Bleiweisu-Trsteniškemu; slavnost pa mora izostati zaradi nekakih ovir. Vzidala pa se bo spominska plošča pesniku Miroslavu Vilharju v Planini. — Blagajnik g. V. Petričič poroča, da je društvo imelo 567 gold. 94 kr. dohodkov, troškov pa 471 gold. 96 kr., v gotovini 95 gold. 98 kr. Skupno premoženje znaša 1448 gl. 74 kr., od teh je 1170 gold. naloženih pri posojilnici ljubljanske okolice. V nov odbor so izvoljeni gg. dr. Vošnjak (predsednik), prof. Levec, prof. Raič, V. Petričič, J. Tomšič, prof. L. Pintar in Ivan Hribar. — Po občnem zboru je bil zabavni večer, kateremu je predsedoval gosp. H. Turk. Zabava je bila živahna; čital je g. Hugo zanimive črtice o pokojnem bližnjem rojaku Jurčiču, in g. Podkrajšek je bral lep sestavek o železnicah v Bosni in Ercegovini.

(Odbor za versko šolo na Dunaji) je dobil na Dunaji 33.042 podpisov, in sicer 10.755 moških in 22.287 ženskih; z Nižje-avstrijskega 954 peticij, podpisov 56.365 moških, 19.219 ženskih; s Češkega 1506 peticij, podpisov 194.544 moških, 15.064 ženskih; z Moravskega 450 peticij, podpisov 43.221 moških, 7002 ženska; iz Šlezije 121 peticij, podpisov 13.371 moških, 2953 ženskih; iz Štajerske 184 peticij, podpisov 14.038 moških, 3006 ženskih; iz Dalmacije 156 peticij, podpisov 10.424 moških, 382 ženskih; s Koroškega 109 peticij, podpisov 6623 moških, 1564 ženskih; s Kranjskega 236 peticij, podpisov 26.088 moških, 1359 ženskih; s Predarlskega 110 peticij, podpisov 13.188 moških, 3104 ženske; s Primorskega 140 peticij, podpisov 9856 moških, 1666 ženskih; s Solnograškega 107 peticij, podpisov 15.576 moških, 3672 ženskih; iz Bukovine 1 peticijo, podpisov 200 moških, 106 ženskih; s Tirolskega 462 peticij, podpisov 60.398 moških, 14.533 ženskih; z Gorenje-avstrijskega 5012 ženskih podpisov. Skupaj 4907 peticij, podpisov 638.576. Poleg tega je 326 gorenje-avstrijskih občin prosilo za versko šolo. S Štajerskega je poslalo 716 občin, 4 narodna društva in 10 krajnih šolskih svètov, dalje 258 župnij s 35.114 moškimi in 19626 ženskimi podpisi peticije naravnost državnemu zboru.

(Medveda) je ustrelil dne 12. t. m. žandarski stražovodja Podmenik pod Mrzavcem. Medved meri do 120 cm. na dolgost in tehta 102 kg. Medveda so peljali v Gorico.

(Računski sklep za upravno leto 1887 „prve avstrijske občne zavarovalne družbe zoper nezgode“ na Dunaji.) To društvo, čegar namen je: posameznike, kakor tudi skupno zavarovanje društev, uradnikov, drugih korporacij in skupno zavarovanje delalcev zavarovati zoper telesne nezgode, ki morejo zavarovanca zadeti v njegovem poklicu ali izvan njega, doma, na potovanji, vožnji, na železnici, na gorah itd. — imelo je v minolem letu zavarovanih 28.800 oseb za 154,257.361 gold. za slučaj smrti, in za slučaj onemoglosti pa 28.000 oseb za 203,784.000 gold.; skupno zavarovanih 155.121 oseb za 85,096.000 gold. Polno vplačana glavnica znaša milijon goldinarjev.

(Pôle za vpisovanje) udov v družbo treznosti je dalo napraviti „Katoliško tiskovno društvo“. Uravnane so pa tako, da jih bodo mogli rabiti čč. gg. duhovni pastirji za vse bratovščine; zraven predelka za zaporedno številko je na njih prostor za imé, stan in stanovališče uda, za dan njegovega sprejetja v bratovščino, pa za opombo, kamor bo možno vpisovati doneske ali darove, ako so navadni pri dotični družbi. Manjšim duhovnijam bi ugajalo, ako se teh vpisovalnih pôl toliko zveže v eno knjigo, da bi ta obsegala imena vseh udov v fari ustanovljenih bratovščin, kajti pôle so take, da more duhovnik z vsako začeti novo bratovščino. Vsaka teh vpisovalnih pôl ima prostora za 78 udov ter stane v „Katoliški bukvarni“ dva novčiča. Bukvarna rada preskrbi tudi vezanje pôl, samo da se jej naznani, kako naj je vezana knjiga, in koliko pôl naj obsega.

Telegrami.

Dunaj, 16. aprila. Zbornica poslancev: Vlada je predložila postavni načrt o ustanovitvi javnih skladišč.

Berolin, 15. aprila. Cesar je imel zaradi silnejšega kašlja slabo noč ter je še le proti jutru trdno zaspal.

Pariz, 16. aprila. Boulanger je izvoljen v departementu Nordu s 172.528 izmed 267.530 glasov.

Rim, 15. aprila. General San Marzano obravnava sedaj s kalifom Abdallahijem, da bi slednji izpustil vjete katoliške misijonarje. Del italijanske posadke v Masavi bo prebil poletje v Suakimu.

Carjigrad, 15. aprila. Četo bolgarskih ubežnikov, ki je s pomočjo ruskih potnih listov odšla iz Soluna v Dedeagač, da bi tam zanetila vstajo, so zgrabili in odvedli v Drenopolje.

Madrid, 15. aprila. Nadvojvoda Karol Ludovik je došel.

Bukarešt, 15. aprila. Zbornica je zaključila svoje zasedanje. Rosetti je naznanil, da bo kmalu razpustil zbornico in razpisal nove volitve.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje: zrakomera v mm	Stanje: toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
14.	7. u. zjut.	736·8	4·0	sl. vzh.	jasno	0·00
	2. u. pop.	735·1	14·8	sl. jzap.	„	
	9. u. zveč.	736·1	7·2	„	„	
15.	7. u. zjut.	736·0	6·6	sl. zap.	jasno	0·00
	2. u. pop.	733·2	17·0	sl. svzh.	„	
	9. u. zveč.	733·7	9·8	sl. jzap.	„	

Dné 14. aprila. Slana, jasno. Dné 15. aprila. Jasno, popoludne nekoliko vetrno. Srednja temperatura obeh dni 8·7° in 11·1°C., za 0·4° pod in 2·2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	78 gl.	35	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	80 „	65	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „	70	„
Papirna renta, davka prosta	92 „	90	„
Akcije avstr.-ogerske banke	864 „	—	„
Kreditne akcije	270 „	30	„
London	126 „	85	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond	10 „	04	„
Cesarski cekini	5 „	96	„
Nemške marke	62 „	32½	„

Solidnega, dobro priporočenega in starejšega

trgovskega pomočnika,

ki je vešč v stroki z mešanim blagom, zmožen obeh deželnih jezikov in ki bi mogel voditi trgovino, sprejme takoj

(2) **Halbensteiner v Ljubljani.**

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so **oljnate barve v pločevinastih pušicah** (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), najbolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečene z modernim in močnim blagom in **popolno pozamenterijo**, to je s **čopi in dolgimi franžami** iz blaga, izdeluje po — **38 gold. a. v.** — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Ključarske ulice štev. 3,

(pod mestnim trgom).

Uzorci blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — **Modroce na peresih** (Federmadratzen) **10 gl.** in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špecijaliteto: **altarne preproge.**

Ceniki s podobami zastonj in franko na zahtevanje.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po **5** gld. **50** kr., divane, garniture, modroce na peresih po **10** gld., žimnate modroce po **20** gld., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe, in sicer

za 20 odstotkov ceneje, kakor drugod.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.

Cenilnik s podobani zastonj in franko.

V založbi Vincencijeve družbe ste izišli in se dobite v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani:**

Dušna pomoč za bolnike, ali Prigovori, zgledi in molitve za bolne in umirajoče kristijane. Prve bukve. — Na svetlo dal Janez Zupančič. Drugi natis. Velja v pol usnju **gl. 1.10**, v usnju **gl. 1.25**, s zlato obrezo **gl. 1.50.**

(3)

Duša popolna ali Molitve, prigovori in zgledi za duše hrepeneče po popolnosti. — Na svetlo dal Janez Zupančič. Drugi natis. Velja v pol usnju **gl. 1.10**, v usnju **gl. 1.25**, s zlato obrezo **gl. 1.50.**

Obe knjigi bili ste dolgo časa popolno razprodani ter se je z izdajo druzega natisa večkratnim zahtevam zadostilo.

Poštne zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V **Novomesto** vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V **Lukovco** preko Domžal vsak dan ob ½7 zjutraj.

V **Kočevje** preko Velikih Lašič vsak dan ob ½7 zjutraj.

V **Kamnik** vsak dan ob ½5 popoludne poleti, ob 3 pozimi.

V **Polhov Gradec** in na **Dobrovo** vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob ½5 popoludne poleti, ob 2 po zimi.

Na **Ig** ob ½5 popoludne poleti, ob 3 pozimi.

Izdajatelj: Jožef Jerič. Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.